

FAQ

(hyppigt stillede spørgsmål)
om kandidatlistes til kommunale og regionale valg

OVERSIGT OVER SPØRGSMÅL

Spørgsmål om listebetegnelser

[Må en kandidatliste, der stiller op for et parti, der er opstillingsberettiget til folketingsvalg, anføre en geografisk tillægsbetegnelse?](#)

[Må man anvende bogstaver som listebetegnelse for lokallister, f.eks. ”Moderat T”?](#)

Spørgsmål om kandidatlistes

[Hvilket navn for kandidaten skal anføres på stemmesedlen?](#)

[Hvad er ”et kaldenavn, der er afledt af fornavnet”?](#)

[Må en kandidat, der har et dobbeltefternavn med bindestreg, godt nøjes med at få det ene efternavn anført på stemmesedlen?](#)

[Må man stadig anføre et adresseringsmellemnavn på stemmesedlen?](#)

Stedbetegnelse på stemmesedlerne

[Hvilken stedbetegnelse kan kandidaterne anføre som bopæl på kandidatlisten?](#)

[Kan man som stedbetegnelse anføre navnet på det afstemningssted, hvor kandidaten hører til, eller den vælgerforening, som har opstillet kandidaten?](#)

[Hvad sker der, hvis en kandidatliste har anmodet om at få anført stedbetegnelse for deres](#)

[kandidater, men en eller flere kandidater ikke skriftligt har meddelt, hvilken stedbetegnelse de ønsker?](#)

[Kan en valgbestyrelse bestemme, hvad en kandidatlistes kandidater må anføre som geografisk lokalitet for at få en ensartet angivelse på stemmesedlen?](#)

Indlevering af kandidatlistes

[Kan en kandidat give en anden fuldmagt til at skrive kandidatlisten under på kandidatens vegne, f.eks. hvis kandidaten er ude og rejse?](#)

[Kan en kandidatlistes repræsentant tilføje eller slette en kandidat på kandidatlisten, efter at kandidatlisten er indleveret til valgbestyrelsen?](#)

Fritagelse for kravet om indsamling af underskrifter fra et mindsteantal stillere

[Hvornår kan en kandidatliste fritages for kravet om indsamling af stillerunderskrifter?](#)

[Hvilke krav skal være opfyldt for, at en kandidatliste kan fritages for stillerkravet?](#)

[Hvordan skal kandidatlisten dokumentere, at identitetskravet er opfyldt?](#)

[Hvem bestemmer, om kandidatlisten kan fritages for stillerkravet?](#)

[Hvad gør kandidatlisten, hvis den får afslag på fritagelse for stillerkravet?](#)

SPØRGSMÅL/SVAR

Listebetegnelse

? *Må en kandidatliste, der stiller op for et parti, der er opstillingsberettiget til folketingsvalg, anføre en geografisk tillægsbetegnelse?*

! Ja.

I henhold til den kommunale og regionale valglovs § 24 a, stk. 1, skal kandidatlistene for et parti, der den 1. august i valgåret er opstillingsberettiget til folketingsvalg, som listebetegnelse anvende partiets navn til folketingsvalg eller en betegnelse, hvori dette navn indgår.

Bestemmelsen indebærer, at der i listebetegnelsen for et opstillingsberettiget parti ud over partiets officielle navn kan indgå en tillægsbetegnelse, der angiver et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold.

Som eksempel kan nævnes en sag fra den tidligere Marstal Kommune, hvor to lokale Venstre-lister opstillede hver sin liste til kommunalvalget i 2001, hvor der som *tillægsbetegnelse* til "Venstre, Danmarks Liberale Parti" var anvendt henholdsvis "Marstal Venstre" og "Marstal Venstre af 21/12-96".

En forudsætning for at anføre en tillægsbetegnelse er dog som nævnt, at hele partiets navn indgår i listebetegnelsen på samme måde, som navnet anføres på stemmesedlen ved opstilling til folketingsvalg. Da der er tale om en *tillægsbetegnelse* til (lands)partiets navn, skal betegnelsen endvidere anføres efter partiets officielle navn.

? *Må man anvende bogstaver som listebetegnelse for lokallister, f.eks. "Moderat T"?*

! Nej.

Bestemmelsen i den kommunale og regionale valglovs § 32, hvorefter valgbestyrelsen tildeler de godkendte kandidatlistene en bogstavbetegnelse, forudsætter, at der i en listebetegnelse ikke indgår enkelte bogstaver (f.eks. A, B, C, T) eller en kombination af bogstaver (f.eks. DF, LA, SF), der ikke udgør eller danner et selvstændigt ord. Det skyldes, at enkelte bogstaver vil kunne give anledning til forveksling med de bogstavbetegnelser, som valgbestyrelsen vil have mulighed for at tildele godkendte kandidatlistene.

Bestemmelsen har dog kun betydning for lokallister, mens partier, der er opstillingsberettiget til folketingsvalg, til enhver tid kan vælge at lade et eller flere bogstaver indgå i deres officielle partinavn, f.eks. "SF – Socialistisk Folkeparti".

Kandidatnavne

? *Hvilket navn for kandidaten skal anføres på stemmesedlen?*

! På stemmesedlen skal der mindst anføres ét fornavn eller forbogstav samt efternavn eller mellemnavn. I stedet for fornavnet kan anføres et kaldenavn, der er afledt af fornavnet.

? *Hvad er "et kaldenavn, der er afledt af fornavnet"?*

! Med afledt kaldenavn tænkes der f.eks. på "Malou" for Marie Louise, "Johs" for Johannes, "Grete" for Margrete, "Hanne" for Johanne, "Sussi" for Susanne, "Lis" for Elisabeth osv. De tidligere regler om adgang til at få et kaldenavn, som kandidaten var kendt under "i videre kredse", anført i en parentes på stemmesedlen blev ophævet med vedtagelsen af den gældende kommunale valglov i 1989. Man kan derfor ikke kalde sig f.eks. "Bager John" eller lignende.

I bemærkningerne til lovforslaget fra 1989 er dog anført, at det forudsættes, at spørgsmålet om, hvorvidt et kaldenavn er afledt af fornavnet, bliver vurderet lempeligt, samt at kandidater, der tidligere har været opført på stemmesedlen med et bestemt kaldenavn i parentes, fortsat skal kunne opføres på stemmesedlen med dette kaldenavn (uden parentes).

? *Må en kandidat, der har et dobbeltefternavn med bindestreg, godt nøjes med at få det ene efternavn anført på stemmesedlen?*

! Ja.

Efter loven må en kandidat kun opføres med mellemnavne og efternavne, som kandidaten er berettiget til at føre efter navneloven, eller mellemnavne, der er anmeldt til folkeregistret.

I henhold til navnelovens § 8, stk. 2, anses et efternavn, der består af flere navne forbundet med bindestreg, i forhold til (navne)lovens øvrige bestemmelser som ét efternavn. Man kan dog efter samme bestemmelses stk. 3 til enhver tid bortkaste ét af de pågældende navne, hvis man bærer et efternavn bestående af flere navne forbundet med bindestreg.

Kandidaten vil således efter navneloven være berettiget til at føre kun det ene af de pågældende navne i et sammensat efternavn ved at bortkaste det andet, og det ene efternavn er derfor "et efternavn, som kandidaten er berettiget til at føre efter navneloven".

Der er dog ikke noget krav om, at kandidaten rent faktisk bortkaster den ene del af et dobbeltnavn og ændrer sit efternavn. Det er nok, at kandidaten efter navneloven *kunne* få ændret sit efternavn til det ene af de to navne forbundet med bindestreg.

? *Må man stadig anføre et adresseringsmellempnavn på stemmesedlen?*

! Indtil den nye navnelov trådte i kraft den 1. april 2006, var der mulighed for at få et adresseringsmellempnavn registreret i CPR umiddelbart foran personens efternavn i adresseringsnavnet. Det kunne f.eks. være, hvis en person ønskede at tage sin ægtefælles mellemnavn (hvad den tidligere navnelov ikke gav mulighed for). Selv om man altså ikke måtte tage sin ægtefælles mellemnavn eller efternavn som mellemnavn, kunne man godt registreres i CPR med det pågældende navn som adresseringsmellempnavn. Denne mulighed blev ophævet ved den nye navnelov i forbindelse med en liberalisering af adgangen til, hvilke navne der kan tages som mellemnavne. I stedet er der nu givet adgang til, at man kan tage mellemnavnet efter navneloven. Derfor er behovet for at tage mellemnavnet som adresseringsmellempnavn bortfaldet.

Adresseringsmellempnavne, der inden navnelovens ikrafttræden den 1. april 2006 er registreret i CPR, kan blive ved med at være registreret i CPR, indtil den pågældende ændrer mellem- eller efternavn, eller adresseringsmellempnavnet slettes efter ansøgning fra den registrerede. Kandidater, der før lovændringens ikrafttræden den 1. april 2006 havde fået registreret i CPR, at de ønskede at anvende f.eks. deres ægtefælles mellemnavn som adresseringsmellempnavn, vil

derfor fortsat kunne få anført adresseringsnavnet på stemmesedlen, selv om de ikke har taget mellemnavnet efterfølgende efter de nye regler.

Stedbetegnelse på kandidatlisten

? *Hvilken stedbetegnelse kan kandidaterne anføre som bopæl på kandidatlisten?*

! På stemmesedlerne til valget til en kommunalbestyrelse skal der, hvis en kandidatliste anmoder herom, i forlængelse af eller under navnene på kandidatlistens kandidater anføres betegnelsen for den geografiske lokalitet, hvor vedkommende kandidat har sin bopæl.

Ud over, at vej- og gadenavne ikke betragtes som geografiske lokaliteter efter bestemmelsen, har ministeriet ikke taget stilling til, hvad en geografisk lokalitet så kan bestå af. Det kan f.eks. være en by(del), et sogn eller et stednavn, men ikke f.eks. navnet på en gård eller en bebyggelse.

Hvis kandidaten stiller op i en kommune, der ud over byen, som lægger navn til kommunen, også består af en række andre (lands)bysamfund, kan kandidaten vælge at anføre enten navnet på denne by eller postdistriktet. Bor kandidaten f.eks. i Virklund uden for Silkeborg, som ligger i postdistriktet 8600 Silkeborg, vil kandidaten kunne anføre enten "Virklund" eller "Silkeborg" som stedbetegnelse.

Ønsker man at anvende et navn på en tidligere kommune fra før kommunalreformen i 2007, er det afgørende, at den pågældende stedbetegnelse kan henføres til en eksisterende geografisk lokalitet som f.eks. en by. Et tidligere kommunenavn, som alene kan betegnes som en administrativ lokalitet, kan således *ikke* anvendes som stedbetegnelse.

Ved valget til regionsrådet skal som betegnelse for bopæl anføres den kommune eller geografiske lokalitet, hvor kandidaten har sin bopæl, hvis en kandidatliste anmoder herom. En kandidat, der bor på Nørrebro i København, vil således kunne anføre enten "København" (kommunenavn), "Nørrebro" (bydel) eller "København N" (postdistrikt).

? *Kan man som stedbetegnelse anføre navnet på det afstemningssted, hvor kandidaten hører til, eller den vælgerforening, som har opstillet kandidaten?*

! Nej.

En stedbetegnelse skal være en betegnelse for kandidatens bopæl.

? *Hvad sker der, hvis en kandidatliste har anmodet om at få anført stedbetegnelse for deres kandidater, men en eller flere kandidater ikke skriftligt har meddelt, hvilken stedbetegnelse de ønsker?*

! Hvis en kandidatliste (listens repræsentant) har anmodet om at få anført stedbetegnelse for listens kandidater, og en kandidat ikke skriftligt har givet oplysning om den ønskede betegnelse for lokaliteten for bopæl eller har angivet en betegnelse, der ikke kan benyttes, gælder en udfyldningsregel.

Herefter skal der efter valgbestyrelsens bestemmelse som betegnelse anføres enten postdistriktet for den adresse, hvor den pågældende kandidat er bopælsregistreret i CPR, eller (kun

for så vidt angår regionsrådsvalget) navnet på den kommune, hvor den pågældende kandidat er bopælsregistreret i CPR.

? *Kan en valgbestyrelse bestemme, hvad en kandidatlistes kandidater må anføre som geografisk lokalitet for at få en ensartet angivelse på stemmesedlen?*

! Nej.

Der er ikke efter reglerne adgang for valgbestyrelsen til på forhånd at afgrænse, hvad en kandidatlistes kandidater må anføre som geografisk lokalitet, uanset at det kan give anledning til uensartede stedsangivelser.

Reglerne er udformet således, at det er op til kandidatlisterne at beslutte, om de vil have anført stedsbetegnelse efter kandidaterne, og i givet fald om de som stedsbetegnelse ønsker anført kommune eller geografisk lokalitet.

Der er endvidere ikke krav om, at alle kandidater på en given kandidatliste skal anføres med samme form for stedsbetegnelse, altså f.eks. enten kommune eller anden geografisk stedsbetegnelse, og det vil valgbestyrelsen derfor efter ministeriets opfattelse ikke være beføjet til at afkræve kandidatlisterne, uanset risikoen for uensartede stedsangivelser.

Se bekendtgørelse nr. 796 af 22. juni 2017 om stemmesedler til kommunale og regionale valg § 8.

Indlevering af kandidatlister

? *Kan en kandidat give en anden fuldmagt til at skrive kandidatlisten under på kandidatens vegne, f.eks. hvis kandidaten er ude og rejse?*

! Nej.

Kandidatlisten skal indeholde oplysning om hver enkelt kandidats fulde navn, personnummer, statsborgerskab, stilling og bopæl. Kandidatens egenhændige underskrift er kun påkrævet ét sted, nemlig på den sidste side af kandidatanmeldelsesformularen, hvor kandidaterne ved deres egenhændige underskrift skal godkende listebetegnelsen m.v. Kravet om egenhændig underskrift betyder, at man ikke kan bemyndige andre til at underskrive kandidatlisten.

I stedet kan kandidaten tiltræde listebetegnelsen m.v. ved en skriftlig underskrevet erklæring og fremsende erklæringen pr. brev eller fax til kandidatlistens repræsentant med henblik på, at den kan blive afleveret samtidig med indleveringen af kandidatanmeldelsen. En bekræftelse pr. e-mail forudsætter, at erklæringen med underskrift er scannet og vedhæftet e-mailen, da der som nævnt stilles krav om egenhændig underskrift.

Kandidaten bør i den forbindelse undersøge forinden ved henvendelse hos den ansvarlige for indlevering af kandidatanmeldelsen (kandidatlistens repræsentant), om kandidaten endvidere i erklæringen skal tiltræde en eller flere af følgende bemyndigelser/erklæringer, jf. ordlyden af den tekst på anmeldelsesformularens sidste side, som kandidaterne tiltræder med deres underskrift: "Vi underskrevne kandidater tiltræder, at foranstående kandidatliste anmeldes med den anførte listebetegnelse, samt med de anmodninger, meddelte bemyndigelser og erklæringer der måtte fremgå af forsiden på anmeldelsen":

- Anmodning om en fælles bogstavbetegnelse (hvis flere kandidatlister stiller op med samme listebetegnelse).

- Anmeldelse af listeforbund og/eller valgforbund.
- Bemyndigelse af en forening eller vælger(e) til at ansøge om og modtage partistøtte på kandidatlistens vegne.
- Anmodning om at få en betegnelse for lokaliteten for kandidaternes bopæl.
- Udpegning af kandidatlistens repræsentant.

? Kan en kandidatlistes repræsentant tilføje eller slette en kandidat på kandidatlisten, efter at kandidatlisten er indleveret til valgbestyrelsen?

! Nej.

Det er *ikke* muligt for en kandidatlistes repræsentant at tilføje eller slette kandidater på kandidatlisten, efter at kandidatlisten er indleveret til valgbestyrelsen. Kandidatlistens repræsentant kan alene slette kandidater, før kandidatlisten er indleveret til valgbestyrelsen.

For kandidatlistes, som valgbestyrelsen har fritaget for stillerkravet, kan kandidatlistens repræsentant alene tilføje kandidater til kandidatlisten, før kandidatlisten er indleveret til valgbestyrelsen, og i dette tilfælde alene, hvis kandidaten også underskriver kandidatlisten, dvs. godkender sin opstilling.

For kandidatlistes, der skal indsamle stillere, gælder, at kandidatlistens repræsentant ikke - heller ikke før indleveringen af kandidatlisten til valgbestyrelsen - kan tilføje kandidater, efter at stillerne har underskrevet kandidatlisten. Sådanne ændringer kræver således, at stillernes underskrifter indhentes på ny, og at kandidatlisten i øvrigt indleveres senest tirsdagen 7 uger før valgdagen, kl. 12.

Det er alene i det tilfælde, hvor valgbestyrelsen som led i prøvelsen af kandidatlisternes gyldighed sletter en kandidat på kandidatlisten som følge af mangler, at kandidatlistens repræsentant som led i mangelsafhjælpningen kan erstatte den slettede kandidat med en ny. Under alle omstændigheder forudsætter det, at kandidaten også underskriver kandidatlisten, dvs. godkender sin opstilling. For kandidatlistes, der ikke er fritaget for stillerkravet, forudsættes endvidere, at stillernes underskrifter indhentes på ny.

Såfremt en kandidatliste ønsker at slette eller tilføje kandidater på kandidatlisten, efter at kandidatlisten er indleveret til valgbestyrelsen, må kandidatlistens repræsentant tilbagekalde listen for derefter at indlevere en ny kandidatliste inden for de frister, der gælder for indlevering af kandidatlistes med og uden stillere. Hvis der indleveres en ny kandidatliste som følge af mangler ved den først indleverede, kan dette ske frem til mandagen 43 dage før valgdagen.

Fritagelse for kravet om indsamling af underskrifter fra et mindsteantal stillere

? *Hvornår kan en kandidatliste fritages for kravet om indsamling af stillerunderskrifter?*

! Kandidatlistes, der ved sidste kommunalbestyrelsesvalg/regionsrådsvalg opnåede repræsentation i kommunalbestyrelsen/regionsrådet, og som tirsdagen 9 uger før valgdagen fortsat er repræsenteret i kommunalbestyrelsen/regionsrådet, kan efter anmodning fritages for kravet om indsamling af underskrifter fra et mindsteantal stillere (stillerkravet). De kandidatlistes, der ønsker sig fritaget for stillerkravet, skal indgives til valgbestyrelsen senest 9 uger før valgdagen og kan tidligst indleveres 11 uger før valgdagen.

? *Hvilke krav skal være opfyldt for, at en kandidatliste kan fritages for stillerkravet?*

! Det er en forudsætning for at blive fritaget for stillerkravet, at der er identitet mellem

- 1) den kandidatliste, der ved sidste valg opnåede repræsentation i kommunalbestyrelsen/regionsrådet,
- 2) den kandidatliste, som fortsat 9 uger før valgdagen er repræsenteret i kommunalbestyrelsen/regionsrådet, og
- 3) den kandidatliste, som nu ønsker at stille op til valget til kommunalbestyrelsen/regionsrådet og at blive fritaget for stillerkravet.

I følgende typetilfælde vil der som udgangspunkt være den fornødne identitet:

- a) Ingen af listens medlemmer, som er indvalgt i kommunalbestyrelsen/regionsrådet, har i valgperioden skiftet liste eller er blevet løsgængere (men kan godt evt. være erstattet af stedfortræder(e)), og listen har bevaret sin listebetegnelse.
- b) Et eller flere af listens medlemmer, som er indvalgt i kommunalbestyrelsen/regionsrådet, har i valgperioden skiftet liste eller er blevet løsgængere, men disse medlemmer udgør under halvdelen af listens medlemmer af kommunalbestyrelsen/regionsrådet. Listen har ikke skiftet listebetegnelse, og der er ikke i øvrigt forhold, som giver anledning til tvivl hos valgbestyrelsen om, at der er identitet.

I følgende typetilfælde vil der som udgangspunkt ikke være den fornødne identitet:

- a) Listen har skiftet listebetegnelse. Dette gælder uanset, om alle de oprindeligt indvalgte medlemmer fortsat stiller op for listen med den nye listebetegnelse. Undtaget er dog mindre ændringer af listens navn, hvor det er åbenbart, at der fortsat er identitet (f.eks. hvis moderpartiet, som listen stiller op for lokalt, har ændret partinavnet i løbet af valgperioden).
- b) Et eller flere af listens medlemmer, som er indvalgt i kommunalbestyrelsen/regionsrådet, har i valgperioden skiftet liste eller er blevet løsgængere, og disse medlemmer udgør mindst halvdelen af listens medlemmer af kommunalbestyrelsen/regionsrådet.

Hvis nøjagtig halvdelen af listens valgte medlemmer har skiftet liste eller er blevet løsgængere, vil identitetskravet således ikke være opfyldt.

- c) Der er sket en sprængning af en kandidatliste, hvor hver fraktion herefter hævder at repræsentere den oprindelige kandidatliste.

I tilfælde, hvor en kandidatliste, der er repræsenteret i kommunalbestyrelsen/regionsrådet, helt eller delvis opstiller nye kandidater, fordi ingen eller kun nogle af de indvalgte medlemmer genopstiller, vil der fortsat kunne være den fornødne identitet, hvis der foreligger dokumentation for, at identitetskravet er opfyldt, f.eks. ved en erklæring fra listens/partiets ledelse og fremlæggelse af dokumentation for, at de pågældende personer tegner listen udadtil eller er bemyndiget hertil afhængig af den pågældende listes/det pågældende partis organisation.

Det er således ikke afgørende ved bedømmelsen af identitetskravet, hvilke kandidater der (gen)opstiller.

Hvis valgbestyrelsen er i tvivl om, hvorvidt der er den fornødne identitet, vil valgbestyrelsen være berettiget til at afslå at fritage kandidatlisten for stillerkravet.

? *Hvordan skal kandidatlisten dokumentere, at identitetskravet er opfyldt?*

! Kandidatlisten skal senest 9 uger før valgdagen godtgøre over for valgbestyrelsen, at identitetskravet er opfyldt. Der kan være behov for, at kandidatlisten vedlægger dokumentation for at godtgøre over for valgbestyrelsen, at der er identitet mellem den oprindelige kandidatliste og den kandidatliste, som nu anmeldes. Valgbestyrelsen kan desuden anmode kandidatlisten om at indsende yderligere oplysninger i tilfælde, hvor der er tvivl om, hvorvidt identitetskravet er opfyldt.

For kandidatlistes, der opnåede repræsentation ved sidste kommunalbestyrelsesvalg/regionsrådsvalg, og som fortsat er repræsenteret i kommunalbestyrelsen/regionsrådet, uden at der er sket ændringer i listebetegnelsen eller væsentlige ændringer i listens medlemmer af kommunalbestyrelsen/regionsrådet, vil der som udgangspunkt ikke være behov for dokumentation.

Dokumentation for, at identitetskravet er opfyldt, kan f.eks. ske ved en erklæring fra listens/partiets ledelse og fremlæggelse af dokumentation for, at de pågældende personer tegner listen udadtil eller er bemyndiget hertil afhængigt af den pågældende listes/det pågældende partis organisation. Valgbestyrelsen kan bede kandidatlisten om at indsende yderligere oplysninger. Hvis kandidatlisten ikke har mulighed herfor eller ikke ønsker dette, må valgbestyrelsen træffe afgørelsen på det foreliggende grundlag.

? *Hvem bestemmer, om kandidatlisten kan fritages for stillerkravet?*

! Valgbestyrelsen træffer afgørelse om, hvorvidt kandidatlisten kan fritages for stillerkravet. Afgørelsen kan tidligst træffes 9 uger før valgdagen. Forud for dette tidspunkt kan valgbestyrelsen eller forvaltningen vejlede listen om kravene for at blive fritaget.

Hvis betingelserne for at fritage kandidatlisten fra stillerkravet er opfyldt, er valgbestyrelsen forpligtet til at fritage kandidatlisten, hvis den anmoder herom. Det er inden for vide rammer op til valgbestyrelsen at afgøre, hvorvidt identitetskravet er opfyldt.

? *Hvad gør kandidatlisten, hvis den får afslag på fritagelse for stillerkravet?*

! Valgbestyrelsens afgørelse kan ikke inden valgets afholdelse indbringes for nogen anden myndighed, heller ikke Økonomi- og Indenrigsministeriet. Men enhver vælger i kommunen/regionen vil kunne indgive en klage over valget til den afgående kommunalbestyrelse/det afgående regionsråd og herefter for Økonomi- og Indenrigsministeriet. Fristen for valgklager er en uge efter valget.